

International Science Group

ISG-KONF.COM

XIX

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"INNOVATIVE APPROACHES TO SOLVING
SCIENTIFIC PROBLEMS"**

**Tokyo, Japan
May 16 - 19, 2023**

ISBN 979-8-88955-318-2

DOI 10.46299/ISG.2023.1.19

INNOVATIVE APPROACHES TO SOLVING SCIENTIFIC PROBLEMS

Proceedings of the XIX International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan
May 16 – 19, 2023

UDC 01.1

The 19th International scientific and practical conference “Innovative approaches to solving scientific problems” (May 16 – 19, 2023) Tokyo, Japan. International Science Group. 2023. 498 p.

ISBN – 979-8-88955-318-2

DOI – 10.46299/ISG.2023.1.19

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

68.	Bashtannyk I. THE EFFECTIVENESS OF USING CARTOONS IN LEARNING ENGLISH	275
69.	Korolyova N. COMPOSITIONAL FEATURES OF CHARACTER NAMES	277
70.	Muratbekova N., Ersaeva A. ABSTRACT AS A TYPE OF COMPRESSION	280
71.	Palamarchuk K. ABOUT SOME KEY APPROACHES TO REFORMING THE UKRAINIAN SYSTEM OF HIGHER EDUCATION	283
72.	Sharshova R. THEMATIC CLASSIFICATION OF POLITICAL CORRECT VOCABULARY AND EUPHEMISMS IN ENGLISH LANGUAGE	285
73.	Terekhova S., Shymin S., Prytula V., Yatsyna A. CONTRASTIVE STUDIES OF REFERENCE REPRESENTATIONS IN ENGLISH, RUSSIAN, POLISH, CZECH AND UKRAINIAN (MULTI-PARADIGMAL ANALYSES)	289
74.	Voloshyna D. ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ	291
75.	Апоненко І.М., Жадлун М.І., Запорожець О.С. ДО ПИТАННЯ ПРО ВАЖЛИВІСТЬ ЛІНГВОМЕТОДОЛОГІЇ	296
76.	Ватченко С.О. МОТИВИ І ОБРАЗИ АНТИЧНОЇ КЛАСИКИ В "АМЕЛІЇ" ГЕНРІ ФІЛДІНГА	300
77.	Гдуля В.В., Дяк Т.П. СТАТИСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ НОВЕЛИ ЯК ЛІТЕРАТУРНОГО ЖАНРУ: КОРПУСНИЙ ПІДХІД (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО)	303
78.	Голинська М.М. ТОПОНІМІКА ЛЬВІВСЬКОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНСЬКИХ ПІСНЯХ	309

ДО ПИТАННЯ ПРО ВАЖЛИВІСТЬ ЛІНГВОМЕТОДОЛОГІЇ

Апоненко Інна Миколаївна

Кандидат філологічних наук
Старший викладач кафедри мовної підготовки та гуманітарних наук
Дніпровський державний медичний університет

Жадлун Маргарита Ігорівна

Кандидат філологічних наук
Старший викладач кафедри мовної підготовки та гуманітарних наук
Дніпровський державний медичний університет

Запорожець Олена Сергіївна

Викладач кафедри мовної підготовки та гуманітарних наук
Дніпровський державний медичний університет

Однією з ключових проблем сучасної лінгвістики є проблема її методології, тобто методів дослідження мови. Будь-яка галузь людського пізнання, – зауважує мовознавиця Алла Габідулліна, – повинна мати певні дослідницькі методи. Лінгвістика не є винятком [2, с. 3].

Дослідниця Олена Селіванова зазначає, що з початку ХХІ ст. у лінгвістичних студіях значно посилюється лінгвофілософський компонент, що зумовлено прагненням переглянути загальні підходи й принципи дослідження мови, визначити її роль в житті людини, з'ясувати функціональну природу мови як семіотичної системи, виробити відповідний інструментарій її дослідження [7, с. 283].

До того ж спостерігається плутанина у визначенні загально філософських і теоретичних засад багатьох лінгвістичних розвідок, жонгливання термінами, які стосуються методів аналізу матеріалу, спрощене й вільне тлумачення багатьох доволі складних понять мовознавства [7, с. 283].

Як наголошує український мовознавець Олег Лещак: «Здебільшого лінгвісти взагалі не переймаються питаннями щодо методологічної основи свого дослідження, оскільки думають, що просте та строге слідування фактам або традиційним постулатам забезпечить необхідний рівень «науковості» й «об'єктивності» їхньої роботи» [4, с. 46].

Часто методологічні засади дослідження свідомо підміняються теоретичними настановами або відповідними принципами, методологічно суперечливими, що зводить поняття методології до рівня теорії (наприклад, деякі мовознавці вживають сполуки «дескриптивна методологія», «когнітивна методологія», «генеративна методологія» і т. ін.). Існує непослідовність у розмежуванні методології й аспектів дослідження мови, що створює підстави

для приписування методологічної значущості семантиці, ономаціології, теорії комунікації, прагматиці тощо [7, с. 283–284].

Усе це, за словами Олени Селіванової, зумовлює нагальну потребу виокремлення особливої галузі мовознавства – лінгвометодології.

Методологія лінгвістики – це маргінальна галузь, що проєктується в загальну методологію – учення про способи пізнання й осмислення дійсності й формування внутрішнього рефлексивного досвіду людини, а також про дослідницькі настанови, принципи та процедури аналізу об'єктів різних наук. Лінгвометодологія спрямована на з'ясування природи мови у співвідношенні зі свідомістю її носіїв, соціумом, культурою, дійсністю, комунікацією, процесами пізнання світу, а також на формування інструментарію, засад і способів опису й аналізу мови та її продуктів [6, с. 11].

Анатолій Загнітко подає таке тлумачення терміна: методологія (грец. *methodos*, *methodikós* – шлях дослідження, спосіб пізнання + *-логія*) лінгвістична (прикм. від *лінгвістика*) – сукупність науково-дослідних аспектів, методів і методик дослідження мови [3, с. 195].

З погляду Алли Габідуллої, методологія лінгвістики – це сформований у процесі розвитку лінгвістичної науки (а також унаслідок діяльності різних наукових шкіл) комплекс стандартних прийомів і засобів (методів і методик) дослідження, що забезпечують досягнення поставленої мети. Вона спрямована на встановлення природи мови у співвідношенні зі свідомістю її носіїв, соціумом, культурою, комунікацією, процесами пізнання світу, а також на формування інструментарію, установок і способів опису й аналізу мови та її продуктів [2, с. 4].

Спираючись на загальну схему рівнів методології, Алла Габідуллоїна виокремлює чотири її рівні щодо сучасної лінгвістики [2, с. 6]:

I. Філософські знання, що відображають загальні принципи пізнання і категоріальний лад науки в цілому.

II. Загальнонаукова методологія, що містить дослідницькі принципи і процедури, які описані наукою і застосовуються до всіх галузей наук.

III. Конкретно-наукова методологія як сукупність принципів, методів, прийомів, які застосовуються під час вивчення мови.

IV. Власне методично-процедурний рівень, утворюваний методикою і технікою дослідження мови.

Із-поміж низки завдань лінгвометодології Олена Селіванова першочергово виокремлює такі [7, с. 289–290]:

1. Розгляд еволюції методологічного простору лінгвістики, починаючи з часів античності.

2. З'ясування співвідношення методології, парадигми, епістеми.

3. Вияв у наукових мовознавчих парадигмах і школах світосприймальних доміант, специфіки оцінок пізнавальної природи людської свідомості, її взаємодії зі світом дійсності.

4. Визначення предмета й об'єкта мовознавчих досліджень.

5. Обґрунтування зв'язку пізнавальної здатності людини з мовою і мовленням, процесами комунікації.

6. Вияв напрямів взаємної детермінованості мови, свідомості її носіїв, соціуму, культури, комунікації.

7. Інвентаризація та систематизація дослідницьких принципів у різних епістемах.

8. Упорядкування лінгвістичних методів у розрізі наявних у лінгвістиці епістем.

9. Розробка способів оцінки достовірності отриманих результатів лінгвістичного пошуку.

10. Оцінка сукупності проблем мовознавства, які потребують розв'язання.

11. Вияв причин методологічного еkleктизму лінгвістичних теорій і шкіл.

12. Пошук виходу зі станів методологічної кризи в лінгвістиці.

Об'єктом лінгвометодології Олена Селіванова визначає системи трактування мови, мовлення, мовленнєвої діяльності, які ґрунтуються на світоглядних і пізнавальних настановах, способах, принципах і процедурах їхнього дослідження, що склалися в межах певних мовознавчих течій, шкіл, розвідок окремих лінгвістів. Предметом лінгвометодології учена вважає пізнавальне спрямування й організацію досліджень мови та її продуктів [6, с. 11].

До ключових понять лінгвометодології сучасні мовознавці уналежнюють методологію, парадигму та епістему.

Методологія – це спосіб пізнання й осмислення об'єктивної дійсності та процесів формування й упорядкування внутрішнього рефлексивного досвіду людини. Методологія визначає світоглядну позицію дослідника та впливає на розуміння ним природи об'єкта своєї науки, співвідношення предмета, об'єкта й суб'єкта дослідження, установа науковцем загальної стратегії вивчення об'єкта тощо [6, с. 12].

Парадигма – це панівна на кожному етапі історії лінгвістичних учень система поглядів на мову, яка визначає предмет і принципи лінгвістичного дослідження відповідно до культурно-історичного й філософського контексту епохи [1, с. 18].

Епістема – це головний принцип сприйняття світу і внутрішній рефлексивний досвід людини, що визначає кваліфікацію природи досліджуваного об'єкта. Вивчення епістемологічної еволюції лінгвістичного знання є найважливішим завданням лінгвометодології [6, с. 21].

Беручи до уваги вище наведені наукові візії щодо лінгвістичної методології, стоїмо на тому, що лінгвометодологія – це важливий компонент мовознавства, який ще продовжує розвиватись. Серед науковців спостерігається одноставність у питанні щодо необхідності розробки цієї галузі вивчення мови. Вченими визначено такі її фундаментальні засади, як об'єкт, предмет, основні завдання, термінологічна база, рівні методології сучасної лінгвістики.

Розв'язання завдань, поставлених перед мовознавцями, з використанням інструментів лінгвометодології дозволяє проводити об'єктивний синхронний та діахронічний, функціональний аналіз певної мови, порівняльний аналіз кількох мов на різних етапах їх існування та розвитку, досліджувати взаємозв'язок мови,

комунікації, мислення, світогляду як окремої людини, так й етносу, суспільства, громадян держави, жителів континенту.

Список літератури

1. Алефиренко Н. Ф. Современные проблемы науки о языке. Москва, 2005. 416 с.
2. Габідулліна А. Р., Колесніченко О. Л. Методологія сучасних лінгвістичних досліджень: навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 322 с.
3. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 2 (К–О). 350 с.
4. Лещак О. В. Очерки по функциональному прагматизму: методологія – онтологія – епистемологія. Тернополь-Кельце: Підручники та посібники, 2002. 255 с.
5. Пристайко Т. С., Зайцева В. В. Методологія та організація наукових досліджень: методичні рекомендації для самостійної роботи. Дніпро: Видавництво ТОВ «ДГТ», 2022. 48 с.
6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
7. Селіванова О. О. Лінгвометодологія: настанови, принципи й завдання. *Методологія та історіографія мовознавства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (Слов'янськ, 23-25 травня 2013 р.). Слов'янськ: ДДПУ, 2013. С. 283–290.